

IP

**vakblad voor
informatieprofessionals**

**IProfiel: Stefan
van Vliet (Vektis)**

'Data, en ons vak,
worden in de zorg
steeds belangrijker'

Anesthesie én AI

Joris Broeren over
OK, zorg en data

**Erfgoedschatkist
open u – met CMS**

Lokaal erfgoed
digitaal bewaren

Lifehacking

Chattend zoeken
in je document

2024 | 06

**DE IMPACT VAN AI
OVER KNELLENDEN
WETTEN EN EEN
INFORMATIEOORLOG
IN WORDING**

COLOFON

IP is met zijn hybride magazine (digitaal en papier), website, nieuwsbrief, events, podcast en socials het platform voor de informatieprofessional van vandaag en morgen.

ISSN: 1385-5328

IP is een uitgave (28ste jaargang) van Uitgeverij IP
Charlotte van Pallandtlaan 18,
2772 TR Voorburg
tel. 06-223 75 75 9
www.informatieprofessional.nl

redactieadres

IP, Charlotte van Pallandtlaan 18,
2772 TR Voorburg,
tel. 06-223 75 75 9,
e-mail redactie@informatie-
professional.nl

hoofd- en eindredactie

Cindy Lammers

vormgeving

Eric van den Berg,
egfvdberg@upcmail.nl
Tom van Staveren,
graphicisland@upcmail.nl

redactionele bijdrage aan het blad en aan informatieprofessional.nl

Marjo Bakker, Ton van Bedaf,
Simon Been, Gauri Bhagwat,
Judith Bouwels, Wouter
Bronsgest, Rob Feenstra, Maarten
Hafkamp, Frank Huysmans, Leen
Liefsoens, Anneke de Maat, Bjorn
Schrijen

abbonementen

Voor abonnementsprijzen
en andere informatie zie
Informatieprofessional.nl

advertentieverkoop

Voor informatie over adverteren:
Luciène Paap, e-mail
l.paap@bureauvanvliet.com,
tel. 023-571 47 45. Zie voor een
overzicht van de mogelijkheden
en de mediakaart ook
informatieprofessional.nl

Het verlenen van toestemming
tot publicatie in dit tijdschrift
strekt zich tevens uit tot het
in enigerlei vorm elektronisch
beschikbaar stellen.

INHOUD

14

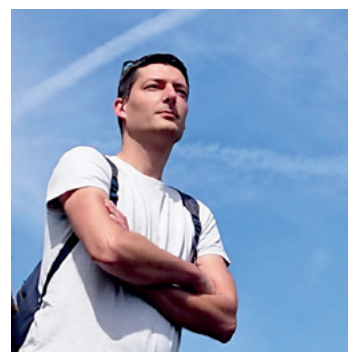
AI in het informatiedomein (9)

Wat is de impact van AI op het informatiedomein? In een reeks artikelen wordt ingegaan op veranderingen in de organisatieprocessen, de informatieprofessie en het persoonlijke informatiewerk ten gevolge van kunstmatige intelligentie. In deze IP het negende deel, met focus op de ontluikende informatieoorlog en de consequenties voor de informatieprofessie.

20

IProfiel: Stefan van Vliet

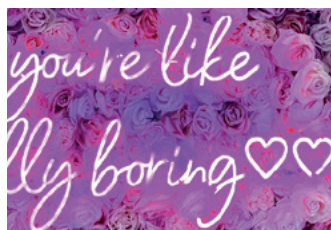
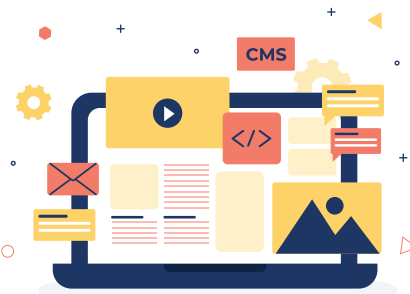
Het beroep van informatieprofessional is zeer divers. Om de breedte van het vak te laten zien, lichten we in de rubriek IProfiel een informatieprofessional door. In deel 14: Stefan van Vliet, informatiespecialist bij Vektis, business-intelligencecentrum voor de zorg.

24

Erfgoedschatkist open u!

Dorpen en streken zitten niet zelden op een schatkist aan tekst en beeld. Dit materiaal digitaal bewaren en ontsluiten is niet alleen van belang voor het doen van onderzoek, maar ook voor het begrijpen van afkomst en cultuur, betoogt Ton van Bedaf, die als vrijwilliger bij een historische vereniging nut én noodzaak ontdekte van een CMS voor lokaal erfgoed.

RUBRIEKEN

04

Data in beeld
Egomagazine

08

News Facts
Nieuwswaardige
feiten

13

IP Lingo
IP Lingo

23

**Column Frank
Huysmans**
Van de blauwe
schermen
des doods

28

Anesthesie én AI

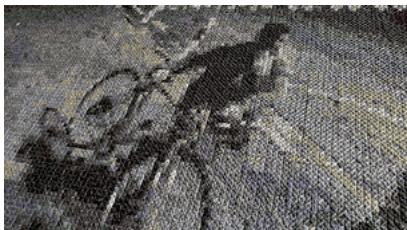
Hij wordt de 'BI-dokter' genoemd: Joris Broeren, die als anesthesioloog en chieft data officer mede vormgeeft aan de data- en AI-strategie van het Haagse HagaZiekenhuis. 'ICT-gerelateerde zaken zijn altijd mijn hobby geweest. De laatste jaren heb ik me ook verdiept in dingen als deep learning en AI.'

32

KB Onderzoekskroniek

Van 25 tot en met 28 juni 2024 volgden negentien deelnemers van universiteiten in binnen- en buitenland de Summerschool Digitale Collecties bij de KB in Den Haag. Terugblik op een zomer stoeien met digitale collecties en een programma vol theoretische inzichten en praktische vaardigheden.

33

Gespot

Kunstzinnige techkritiek

34

Gelezen

Studie- en leesvoer voor IP'ers

36

Van de KNVI

Beroepsverenigingsnieuws

38

Lifehacking

Chatten met je document

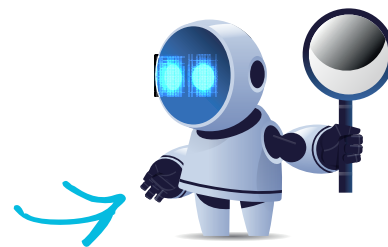
SMART

B

ikini en zwembroek zijn weer opgeborgen in de kast, de wandelschoenen ontdaan van kiezel en stof, de scholen weer begonnen. 'Wij leren hier zonder smartphone', zegt het gymnasium om de hoek. Voor het eerst zie ik deze boodschap op de ramen geplakt, vergezeld van vrolijke kleurtjes. In de zorg is smartphonegebruik onder personeel een issue, weet ik uit betrouwbare bron. Het ding mag eigenlijk niet tijdens het werk, er bestaan niet voor niets lockers, maar daar waar chronische personeelstekorten zijn, ga je medewerkers niet te veel op de huid zitten. Dus wordt er gedoogd, en dus gaat er soms iets te veel aandacht uit naar het scherm. Alles wat je aandacht geeft groeit, zegt de tegelspreuk, en dat is in dit geval helaas niet altijd de cliënt of patiënt. Technologie is mooi en vaak ook goed, 'mensen zijn techniek', stelt techfilosoof Peter-Paul Verbeek verderop. Maar hij heeft het ook over de technologieparadox: dat technologie de wereld maakbaar maakt, maar dat ze tegelijk onbeheersbaar is. 'En is er dan wel zoiets als techniekethiek mogelijk?' Hij pleit daarom voor technologische geletterdheid. Een kritische houding hanteren ten aanzien van de manier waarop technologie vormgeeft aan basale aspecten van onze samenleving. Dit vergt dan een leven lang leren op dit gebied. Over modereren of verbieden heeft Verbeek het niet. Je kunt ook op diverse plekken in deze IP lezen over twijfel of ingrijpen in invasieve applicaties zin heeft. Maar als Donald Trump AI-gegenereerde foto's deelt van Taylor Swift (wat hij deed), die suggereren dat zij hem politiek steunt (wat zij niet doet), een nepnieuwswaard overigens in een lange reeks, moeten we dan onze schouders ophalen? Of toch serieus actie ondernemen?

REDACTIONEEL | Cindy Lammers

EGO- MAGAZINE

Glossy's die de naam van de maker dragen: we hebben er ook een aantal van in Nederland. Het geeft zo'n blad een mooie marketingzwengel – de naamtitel vergroot meteen het bereik ervan. Toch hangt er ook een zweem van egotripperij omheen. Dat je jezelf zo belangrijk vindt dat een tijdschrift jouw naam heeft. Of zelfs compleet over jou gaat. Dat is precies wat Elon Magazine beoogt, maar dan satirisch-kritisch tot de laatste letter en het laatste beeld. ('This magazine will save the world!'). The Gigacities Collective greep een keur van middelen en media aan om input ervoor te verzamelen, zoals X-posts van Musk, en gebruikte AI-tools om beeld te genereren, zoals op de hier getoonde spread uit het magazine. Links een door AI gefabriceerde afbeelding, rechts een foto van een detail uit The Boring Bodega, de eerste supermarkt van Musk die hij eind vorig jaar opende in Bastrop, Texas. <

*you're like
really boring ♡♡*

> Meer over Elon
Magazine lees je
op pagina 6.

EEN HEEL MAGAZINE OVER MUSK TEGEN MUSK

Elon Magazine is, vermoed als celebrityglossy, een kritisch, op onderzoek gebaseerd kunstproject van The Gigacities Collective dat de (media)praktijken van Elon Musk en zijn bedrijven onderzoekt. Uiteraard met de inzet van AI, en al even pittig als Musks eigen X.

The Gigacities Collective begon als een transnationaal samenwerkingsproject dat de impact van Tesla's Gigafactories in Austin, Berlijn en daarbuiten onderzocht. 'Al vroeg in het proces begrepen we dat deze gigafabrieken geen op zichzelf staande

industriële complexen zijn, maar dat ze zijn ingebed in sociaal-kapitalistische en ecologische netwerken over de hele wereld', stelt het collectief. 'Met verbazingwekkende snelheid heeft de omnivoor Elon zich als een natuurkracht over de wereld verspreid en met hoge

snelheid publieke domeinen en nieuwsmedia bezet. Hij is het middelpunt van de aantrekkingskracht geworden voor Silicon Valley, financiers en durfkapitalisten, rechtse politici, *tech bros* and *suburban yuppies*. Tijd om de persoonlijkheidskenmerken en de problematische invloeden van dit fenomeen aan het licht te brengen.'

'Elonian Hype Machine'

In de twee jaar dat het collectief aan het project werkte, doemde het idee van een celebritymagazine op, een toepasselijke vorm in de zin van 'een viering van het zelf', juist omdat ze die willen bekritisieren. Door samen te werken als wetenschappers, journalisten, kunstenaars en activisten hebben ze de 'Elonian Hype Machine' aangepakt, zeggen ze, en in hun woorden daarmee 'de macho-enscenering van zijn lastige persoonlijkheid, de ondermijning van het algemeen belang voor maximale techno-kapitalistische uitbuiting en de psychedelische denkwijzen die

zijn roofzuchtige zoektocht naar overheersing hebben aangewakkerd. We hopen dat Elon Magazine nieuw licht werpt op de machtigste ceo ter wereld'.

Kunstopublicaties

Het niet geheel toevallig in Austin en Berlijn 'gevestigde' Gigacities Collective heeft het tijdschrift ontworpen 'in de traditie van vermaarde voormalige kunst(enaars)publicaties als File Magazine, Avalanche en Art-Rite, met publicaties en kunstinitiatieven als Adbusters, Mad Magazine, Guerilla Girls en The Yes Men ter inspiratie'.

Wie er in of achter het collectief zit(ten), is niet helemaal duidelijk, maar er duiken wel drie namen op: Randy Lewis, professor American studies (film-, muziek- en stadsstudies en de culturele geschiedenis van Amerika) aan de University of Texas in, jawel, Austin, en zijn collega aan dezelfde universiteit, associate professor antropologie Craig Campbell. Een derde be-